

ПРОЛОГ

Велосипед лежав на узбіччі під сірим дубом. Кермо ввернулося під дивним кутом, ніби хтось його сердито, з силою відкинув.

Був ранній ранок суботи. Спека трималася вже п'ятдесят днів. У буші по всьому штату уперто палало понад сорок лісових пожеж. У шести містечках розмістили заклики до негайної евакуації, але тут, у передмісті Сіднея, небезпека загрожувала хіба що астматикам, яким радили не виходити з дому. Місто затягнуло зловісним жовто-сірим смогом, густим, як туман над Лондоном.

Тишу на безлюдних вулицях порушував хіба що підземний рев цикад. Люди відсипалися після безсонних від спеки ночей, повних плутаних снів. Ранні пташки ще тільки позіхали і гортали новини на своїх телефонах.

Покинута велосипед був блискучий, новісінький, рекламований під назвою «вінтажний дамський»: м'ятно-зеленого кольору, на сім передач, зі світло-коричневим шкіряним сідлом і білим плетеним кошиком. Легко уявити, як на такому їдеш гірським селом десь у Європі, вдихаючи свіже прохолодне повітря, на голові маєш м'який берет замість шолома безпеки, а під пахвою тримаєш запашний багет.

На сухій траві під деревом лежали чотири яблука; мабуть, вони випали з кошика на велосипеді.

На сріблястих спицях розсілося ціле сімейство чорних м'ясних мух. Вони не рухалися, ніби мертві.

Машина, «Голден Коммодор V8», мчала з перехрестя недоречно швидко для цього сонного району, вібруючи бітами рок-музики вісімдесятих.

Блимнули гальмівні вогні, завищали шини: машина розвернулася і спинилася біля велосипеда. Музика стихла. Вийшов водій з цигаркою. Це був худий, босий чоловік без сорочки, у самих тільки блакитних футбольних шортах. Дверцята з водійського боку він лишив відчиненими і з тренованою балетною грацією навшпиньках пройшов розпеченим асфальтом до трави, де присів і оглянув велосипед. Проколоту передню шину він погладив так, наче то була поранена тварина. Потривожені мухи задзижчали, раптом оживши.

Чоловік роззирнувся на обидва кінці порожньої вулиці, примружив очі, затягнувся, знизав плечима, а тоді підхопив велосипед однією рукою та підвівся. Пішов до машини, сховав знахідку у багажник, ніби покупку, склавши передне колесо за допомогою спеціального важеля, щоб велосипед туди вмістився.

Сівши у машину, він ляснув дверцятами і поїхав собі, вистукуючи ритм «Highway to Hell» «AC/DC» на кермі. Чоловік був дуже задоволений собою. Вчора був Валентинів день, і хоч він чхати хотів на ці капіталістичні брідні, з'явилася ідея вручити велосипед дружині і сказати: «З минулим днем святого Валентина, кицюню!», іронічно підморгнувши. Так він вибачиться за вчорашнє і матиме шанси на цікаву ніч.

Але чоловіку не пощастило. Дуже не пощастило. За двадцять хвилин він загинув на місці після лобового зіткнення. Водій напівпричепа з'їжджав з траси і не помітив

Ліян Моріарті

знаку «стоп» за заростями амбрових дерев. Місцеві давно скаржилися на цей знак. Давно казали, що станеться аварія — і ось вона сталася.

Яблука швидко погнили від спеки.

розділ перший

У дальньому кутку кафе, під фотографією соняхів у Тоскані на світанку, сиділо двоє чоловіків та двоє жінок. Вони були високі, мов баскетболісти, і коли схилилися над мозаїчною поверхнею круглого столу, їхні лоби майже торкалися один одного. Розмовляли вони тихо і напружено, ніби йшлося про міжнародний шпіонаж, і це виглядало недоречно у цьому маленькому кафе у передмісті в такий літній суботній ранок, коли в повітрі розливалися пахощі свіжоспеченого бананово-персикового хлібу, а з колонок линув софт-рок у супроводі працьовитого шипіння й молотіння кавової машини.

— То, мабуть, брати й сестри, — сказала офіціантка своєму босові. Вона була одна в батьків, і суродженці завжди викликали в неї інтерес. — Дуже подібні між собою.

— Тільки замовляти не поспішають, — відповів на це бос, який був одним з вісьмох дітей у сім'ї, тож брати й сестри жодної цікавості для нього не становили. Після дикої грози минулого тижня майже тиждень ішов життєдайний дощ. Пожежі стали контрольованими, повітря очистилось, а разом з ним пояснішали обличчя людей. Нарешті приходило чимало клієнтів, які приносили гроші, тож треба було пришвидшувати обороти.

— Кажуть, не встигли подивитися меню.

— Сходи нагадай.

Офіціантка знову наблизилася до стола, відзначивши, що всі гості сидять в однакових, дуже прикметних позах — зачепившись гомілками за ніжки стільців, ніби бояться зісковзнути.

— Перепрошую.

Її не почули. Всі говорили одночасно, перешіптуючи одне одного. Це точно були родичі. Навіть голоси мали однакові: тихі, низькі, сиплуваті. Люди з хрипотами й секретами.

— Формально вона не зникла. Вона ж надіслала те повідомлення.

— Не віриться, що вона не відповідає на дзвінки. Завжди відповідала.

— Тато казав, що її велосипед зник.

— Що? Чудася.

— Тобто... вона просто сіла на нього і поїхала назустріч заходу сонця?

— Але шолом не взяла. Як на мене, це дуже дивно.

— Гадаю, час заявити про зникнення.

— Більше тижня минуло. Це вже занадто.

— Та я кажу, формально вона не...

— Вона зникла за визначенням, бо ми гадки не маємо, де вона.

Офіціантка підвищила голос так, що це вже небезпечно межувало з грубістю.

— Ви готові зробити замовлення?

Її все одно не чули.

— До будинку хтось заходив?

— Тато попросив не приходити. Каже, дуже зайнятий.

— Зайнятий? І чим це він зайнятий?

Офіціантка боком пройшла за стіл, ставши між ним і стіною — може, так хоч побачать її.

— Ви ж розумієте, що буде, якщо ми заявимо про зникнення? — Це сказав вродливіший з двох чоловіків. На ньому була ляна сорочка із закасаними до ліктя рукавами, шорти та туфлі без шкарпеток. Йому було, на думку офіціантки, трохи за тридцять, і він мав невелику борідку і ненав'язливий шарм зірки реаліті-шоу чи агента з нерухомості. — Вони запідозрять тата.

— У чому це вони запідозрять тата? — спитав другий чоловік: менш доглянута, більш опецькувата, дешевша версія першого. Замість борідки він просто потребував гоління.

— Що він... ну, сам розумієш. — Дорожчий брат провів пальцем поперек горла.

Офіціантка завмерла. Це була найкраща розмова, яку їй випало підслуховувати за весь час роботи офіціанткою.

— Господи Ісусе, Трою. — Дешевший брат видихнув. — Це не смішно.

Інший чоловік знизав плечима.

— Поліція питатиме, чи вони не посварилися. Тато казав, що такі посварилися.

— Але все одно...

— Може, тато і має якесь відношення до цього, — сказала наймолодша з четвірки, жінка в оранжевій мінісукні з ромашками поверх купальника, зав'язаного на шії. Вона мала блакитне волосся (офіціантка воліла б знати, як досягти саме такого відтінку), зібране у мокрий, липкий, сплутаний вузол унизу потилиці. Руки блищали від припорошеного піском захисного крему, ніби вона щойно прийшла з пляжу, хоч до узбережжя було їхати хвилин сорок. — Може, він зірвався. Може, нарешті не витримав.

— Ану досить, ви двоє, — втрутилася друга жінка; тепер офіціантка впізнала в ній постійну клієнтку. Її звали

Брук. У кафе було заведено писати імена клієнтів на кавових кришечках, і якимось ця жінка сором'язливо, але твердо, ніби попри себе, наполягла, щоб ім'я написали правильно.

Вона була ввічливою, але неговіркою і часто затурканою, ніби день уже не складався. Платила вона п'ятидолларовою купюрою і завжди лишала в банці для чайових п'ятдесят центів. Щодня вона була одягнена однаково: темно-синя футболка-поло, шорти, кросівки зі шкарпетками.

Сьогодні вона вбралася для вихідного, надягнувши топ і спідницю, але все одно виглядала як військова на відпочинку чи вчителька фізкультури, яка не вважає місячні приводом пропускати урок.

— Тато б ніколи в житті не скривдив маму, — заявила вона сестрі. — Ніколи.

— О Боже, та звісно що ні. Я жартую!

Блакитнокоса дівчина підняла руки, і офіціантка помітила зморшки біля її очей та губ і зрозуміла, що вона зовсім не юна, а тільки вдягається як юнка. Це була замаскована жінка середніх літ. Здалеку здавалося, що їй років двадцять; зблизька — що всі сорок. Отакий фокус.

— У мами й тата дуже міцний шлюб, — мовила Брук, і щось у її обуреному, зухвалому тоні підказало офіціантці, що попри солідний одяг саме вона може бути наймолодшою з чотирьох.

Симпатичніший брат з цікавістю глянув на неї.

— Ми точно вирости у тому самому домі?

— Не знаю. Ні? Бо я ніколи не бачила жодних натяків на насильство... Ну тобто Господи Боже!

— Я, власне, ні на що таке і не натякаю. Просто гадаю, що люди можуть так подумати.

Блакитнокоса жінка підняла очі і помітила офіціантку.

— Вибачте! Ми досі не подивилася!

І вона взяла ламіноване меню.

— Нічого страшного, — відповіла офіціантка. Їй дуже кортіло почути більше.

— А ще ми трошки розгублені. У нас мама зникла.

— О ні. Це... так тривожно? — Офіціантка не зорієнтувалася як реагувати. Ці четверо не здавалися такими вже стривоженими. Ці люди виглядали значно старшими за неї — тож їхня мама має бути справді старою? Такою собі бабусечкою? А чому може зникнути бабусечка? Через деменцію?

Брук скривилася і сказала сестрі:

— Не треба розповідати про це.

— Перепрошую. Можливо, наша мама загубилася, — виправилася блакитнокоса. — Забули, куди її поклали.

— Тоді треба пригадати, що саме ви робили і де були, — підтримала жарт офіціантка. — Коли ви бачили її востаннє?

Виникла незручна пауза. Вони дивилися на неї однаковими карими очима, з однаковим серйозним виразом. Всі четверо мали такі темні вії, що очі здавалися підведеними.

— Знаєте, а ви маєте слухність. Саме це нам і треба зробити. — Блакитнокоса жінка повільно кивнула, ніби і справді сприйняла жарт серйозно. — Пригадати, що ми робили і де були.

— Ми спробуємо яблучний пиріг з вершками, — втрутився дорожчий брат. — А тоді поділимося своєю думкою.

— Гарний вибір. — Дешевший брат постукав краєм меню по краю стола.

— На сніданок? — спитала Брук, кисло всміхнувшись, ніби яблучний пиріг був предметом якогось внутрішнього жарту, і всі віддали свої меню з відвертим полегшенням, як люди, раді їх нарешті здихатися.

Офіціантка записала в нотатнику «4 х ябл. пир.» і вивірняла стос меню.

— Слухайте, — сказав дешевший брат. — А їй хтось дзвонив?

— Каву? — спитала офіціантка.

— Лонгблек*, всім, — відповів дорожчий брат, а офіціантка глянула на Брук, щоб дати їй шанс заперечити: «Ні, я таку не п'ю, я буду екстравеликий та екстрагарячий флетвайт на соєвому». Але та була надто зайнята нападкою на брата:

— Та звісно що дзвонили. Мільйон разів. Я писала смс. А ти що, ні?

— Отже, чотири лонгблеки? — спитала офіціантка. Ніхто не відповів. — Добре, чотири лонгблеки.

— Та не мамі. Їй. — Дешевший брат поставив лікті на стіл і притиснув пальці до скронь. — Саванні. Хтось намагався з нею зв'язатися?

Більше офіціантка не мала причин стояти над ними і підслуховувати. Хто така ця Саванна — ще одна сестра? Чому вона не прийшла?

Може, вона в них паршива вівця? Блудна донька? І саме тому вони зреагували на її ім'я, мов на якусь лиху звістку? І чи вони їй дзвонили?

Офіціантка підійшла до стійки, ляснула долонею по дзвоннику і прикріпила замовлення.

* Лонгблек (англ. long black) — тип кави, поширений в Австралії та Новій Зеландії, коли подвійне еспресо розводять гарячою водою.